

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Sendes også pr e-post til postmottak@kkd.dep.no

Postadresse: NRK juridisk avd.
0340 Oslo
Besøksadresse: Bj. Bjørnsons pl. 1

Sentralbord: 23 04 87 91
Telefaks: 23 04 71 03
E-post: olav.nyhus@nrk.no

Norsk rikskringkasting as
Foretaksreg.: NO976 390 512 MVA

www.nrk.no

Deres ref:
2008/00708 ME SFA:elt

Vår ref.:
ONYH

Dato:
16. juni 2008

HØRINGSUTTALELSE - FORSLAG TIL ENDRINGER I LOV 4. DESEMBER 1992 NR. 127 OM KRINGKASTING

Vi viser til Kultur- og kirkedepartementets brev datert 14. mars d.å. med høringsnotat med forslag til endringer i lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting.

NRKs merknader til forslaget vil i det følgende bli redegjort for i den rekkefølge forslagene er behandlet i notatet.

1. Økt uavhengighet for Medietilsynet

Departementet foreslår i høringsnotatet økt uavhengighet for Medietilsynet. NRK støtter forslaget og de vurderinger som ligger til grunn for en regelendring. Vi vil likevel kort knytte enkelte prinsipielle kommentarer til formålet med og rekkevidden av slik økt uavhengighet.

Departementet redegjør i notatet for de to grunnleggende hensyn som må avveies ved vurderingen av tilsynsmyndigheters uavhengighet: Hensynet til demokratisk kontroll må avveies mot hensynet til faglig og upolitisk motiverte avgjørelser i enkeltsaker. Videre fremheves yringsfriheten og den redaksjonelle uavhengighet som særskilt viktige hensyn som må ivaretas både ved regel-utformingen og tilsynet på medieområdet.

NRK støtter i det alt vesentlige departementets vurderinger av de forskjellige tilsynsområder og tilsynsmyndighetens uavhengighet. På ett saksområde finner vi imidlertid grunn til å understreke at det går et prinsipielt viktig skille mellom tilsynsvurderinger basert på faglig skjønn – og politiske skjønnsvurderinger. I denne kontekst sikter vi konkret til Medietilsynets utarbeidelse av den årlige allmennkringkastingsrapporten.

Forslaget legger opp til etablering av et uavhengig tilsyn med aktørenes allmennkringkastings-/konsesjonsforpliktelser. Vi har ingen prinsipiell innvending mot forslaget. Imidlertid er det grunn til å fremheve at tilsynet må være seg bevisst hva som

utgjør vurdering opp mot gjeldende forpliktelser, og hva som eventuelt er et (kultur-)politisk ønske om utvidelse av forpliktelsene.

For å illustrere problemstillingen kan vi vise til Allmennkringkastingsrapporten for 2007. Medietilsynet uttaler i rapporten på side 150 følgende:

"Samlet sett er NRK radio innenfor kravet om en norskandel på 35 prosent. Medietilsynet er likevel kritisk til at det i kanalen P3 kun blir spilt 29 prosent norsk musikk i 2007. Tilsynet mener NRK har et særskilt ansvar som lisensfinansiert allmennkringkaster å synliggjøre og fremme norsk musikk, og at dette bør komme til uttrykk også i NRKs tilbud til unge lyttere.

Medietilsynet understreker at vedtektene inneholder minimumskrav, og at Stortinget har forutsatt at det stilles strengere krav til NRK enn til de kommersielle allmennkringkasterne. I denne sammenheng vises det til at P4 og Kanal 24 (nå radio Norge) i tillegg til kravet om en norskandel på 35 prosent, også har krav om at en andel av musikken skal være norskspråklig ("norsk på norsk"). Et slikt krav fremkommer ikke av NRKs vedtekter."

NRKs allmennkringkasterforpliktelser er fastsatt av NRKs generalforsamling i selskapets vedtekter. Forpliktelsene har vært revidert og presisert med jevne mellomrom, bl.a. på grunnlag av overordnet politisk behandling i Stortinget av NRKs rolle.

NRKs forpliktelser knyttet til norsk musikk er bl.a. et av elementene i den såkalte "NRK-plakaten" som ble behandlet i Stortinget 14. mars d.å. Verken Stortinget eller NRKs generalforsamling har signalisert noen endring mht til å pålegge NRK en forpliktende norsk musikkandel pr. radiokanal. NRK oppfylte med andre ord våre allmennkringkasterforpliktelser. Medietilsynet uttrykker likevel kritikk og griper således inn og stiller ulegitimerte krav som går vesentlig lenger enn de demokratisk fastsatte krav. Tilsynet opptreer følgelig her kulturpolitisk, og går klart ut over det som bør være deres tilsynsrolle. Eksempelet er ikke enestående.

Vårt anliggende er oppsummeringsvis å støtte forslaget om økt uavhengighet for Medietilsynet, men samtidig understreke at tilsynets oppgave må avgrenses mot politiske vedtak og avgjørelser.

2. Klageorgan

Departementet foreslår at klager over Medietilsynets vedtak på områder der det foreslås økt uavhengighet, skal skje i en uavhengig klagenemnd. Den nærmere organisering av klagebehandlingen skal utredes nærmere og fastsettes i forskrift.

NRK støtter forslaget om å overføre klagebehandlingen til en uavhengig klage-nemnd for de klagesaker som vedrører saksområder der Medietilsynet er tildelt uavhengighet. Vi vil i denne sammenheng likevel understreke behovet for å sikre særskilt fagkompetanse i klagenemnden – enten klagebehandlingen tildeles en av de eksisterende nemnder eller det opprettes en særskilt nemnd. I tillegg til den juridiske og kringkastingsfaglige kompetanse, må nemnden sikres særskilt kompetanse knyttet til forståelse for ytringsfriheten og den redaksjonelle frihet.

3. Forbud mot reklame på NRKs tekstfjernsyn

Departementet foreslår innføring av forbud mot reklame på NRKs tekstfjernsyn.

NRK tar forslaget til etterretning. Vi ber samtidig om at det ved fastsettelse av tidspunktet for lovendringens ikrafttredelse, tas hensyn til NRKs behov for rimelig tid til å avvikle gjeldende kontrakter med tredjeparter.

4. Hjemmel for innhenting av abonnementsregistre fra tilbydere av fjernsynsinnhold for kontroll mot NRKs lisensregister

Departementet foreslår at det i kringkastingsloven etableres en hjemmel for NRK til å innhente opplysninger om kunderegistre fra tilbydere av fjernsynsinnhold. Formålet er å kunne samkjøre slike registre med lisensregisteret for å sikre at personer med fjernsynsmottaker oppfyller plikten til å betale kringkastingsavgift. Videre foreslås inntatt en bestemmelse som sikrer reaksjonsmuligheter overfor distributører som eventuelt overtrer informasjonsplikten.

NRK støtter forslaget. Våre beregninger viser at en relativt høy andel av den norske befolkningen ser fjernsyn uten å betale kringkastingsavgift. Andelen er anslått til ca 10 pst. Når andelen er relativt høy, bidrar det til å svekke legitimiteten og lojaliteten blant de avgiftspliktige som betaler.

I tillegg utgjør beløpene som undras en vesentlig tap for NRK. Midler som kunne benyttes til å styrke vårt allmennkringkastertilbud blir således unndratt.

NRK erkjenner at opplysninger om fjernsynsdistributørenes kunderegistre er rettslig å karakterisere som personopplysninger. Vi mener imidlertid at utlevering av opplysninger om navn, adresse og kundeforhold alene ikke kan anses som særskilt sensitiv informasjon. Fra NRKs side er det ikke ønske om eller behov for opplysninger om hvilke abonnement kunden har eller om andre forhold knyttet til kunde-distributør relasjonen.

Med enhver avgiftsordning følger det et legitimt behov for kontrollmekanismer for å sikre oppfyllelse av avgiftsplikten. Utlevering og samkjøring av kunde-registre fra fjernsynsdistributører kan etter vårt syn vanskelig anses som et vesentlig inngrep i personvernet, sammenholdt med andre eventuelle kontrolltiltak.

Nærmere regler vil bli fastsatt i forskrift og vesentlige hensyn for de berørte parter vil da kunne hensyntas ved utformingen. Som presisert i forslaget til ny bestemmelse i kringkastingsloven §8-5 annet ledd, vil opplysningene bare kunne benyttes til kontroll med eksisterende register over betaling av kringkastings-avgift. For ordens skyld vil vi i den sammenheng understreke at NRKs lisensregister ikke benyttes til andre formål enn innkreving av kringkastingsavgift.

5. Forhåndsgodkjenning av NRKs nye medietjenester

Departementet foreslår at det inntas en hjemmel i kringkastingsloven §6-1 for å innføre forhåndsgodkjenning av nye medietjenester som innlemmes i NRKs allmennkringkastingsoppdrag. Det forutsettes at nærmere regler vil bli fastsatt i forskrift.

NRK tar forslaget til etterretning. Vi vil imidlertid fremheve at en slik ordning ikke må hindre en dynamisk utvikling av NRK og et tidsmessig allmennkringkastings-tilbud. Departementet har i St.meld. nr. 30 (2006-2007) *Kringkasting i en digital fremtid*

redegjort for utviklingen i mediemarkedet. Tilbudet av kringkastings-kanaler og veksten i mangfoldet av tjenester over Internet og nye plattformer er i rask vekst. Både i Norge og internasjonalt strever allmennkringkasterne med å utvikle et nyskapende og innovativt tilbud for fortsatt å være relevant og opprettholde et ikke-kommersielt og uavhengig kvalitetstilbud. Innføring av en godkjennelsesordning som både vil kunne være forsinkende og ressurskrevende, vil utgjøre en vesentlig konkurranseulempe for NRK i forhold til de kommersielle aktørene i mediemarkedet.

NRK ønsker et godt samspill og samarbeid med kreative og kunstneriske miljøer utenfor bedriften. Slike miljøer vil imidlertid oppleve at de lettere kan få realisert sine gode ideer ved å tilby dem til andre aktører, dersom NRK må gjennom omfattende og forsinkende prosedyrer før vi kan bekrefte vår tillatelse til å realisere ideen. Vi frykter også for å måtte offentliggjøre planer og prosjekter før disse kan realiseres. I praksis innebærer det en stor risiko for at andre aktører kopierer og realiserer tilbud basert på NRKs konsepter, før NRK selv kan gjøre dette.

Departementet trekker i notatet frem at det allerede eksisterer en forpliktelse for til å presentere "alle saker som antas å være av vesentlig, prinsipiell, politisk eller samfunnsmessig betydning" for generalforsamlingen. For NRK er det viktig at vilkårene for når en ny tjeneste skal forhåndsgodkjennes ikke endres vesentlig, men at endringen begrenses til å gjelde prosedyren. Legges terskelen for lavt for når prosedyren utløses, vil det kunne støte an mot den redaksjonelle frihet og forbudet mot forhåndssensur. Vi antar dog at det ikke er aktuelt.

Om en slik forhåndsgodkjenningsordning skal innføres, er det svært viktig at prosessen ikke tar lang tid og at den ikke blir for byråkratisk og ressurskrevende. Erfaringer fra Storbritannia – der man har innført en såkalt "Public value-test" viser at en slik prosedyre i vesentlig grad kan forsinke et prosjekt. Den britiske modellen er i tillegg svært ressurskrevende.

NRK er følgelig opptatt av at en eventuell forhåndsgodkjenningsordning, må være lite byråkratisk og ressurskrevende. I tillegg må det settes klare krav til rask behandlingstid.

6. Videresending i kringkastingsnett

Departementet foreslår å endre kringkastingsloven §4-2 om videresending i kringkasting i kabelnett slik at bestemmelsen blir nettnøytral.

NRK støtter forslaget.

Med vennlig hilsen
Norsk rikskringkasting AS

Olav A. Nyhus
Juridisk direktør